

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 10403-2023

Medewerker	:	Carla van der Velde
Team	:	Maatschappelijke Ontwikkeling
Datum	:	23 februari 2023
Portefeuillehouder	:	wethouder J. Compagner

BIJLAGEN: Notitie Vervolgonderzoek heroriëntatie voorliggend veld. Zaaknummer: 10407-2023.
AFSTEMMING MET Actief openbaar Niet actief openbaar Actief openbaar, eerst contact met steller van deze adviesnota
ONDERWERP Nader onderzoek voorliggend veld en invulling taakstelling vanaf 2024

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. De notitie Vervolgonderzoek heroriëntatie voorliggend veld voorlopig vast te stellen en ter advisering voor te leggen aan de Adviesraad Samenleving.
2. De voorstellen voor invulling van de taakstelling vanaf 2024 voorlopig vast te stellen en ter advisering voor te leggen aan de Adviesraad Samenleving
3. De notitie Vervolgonderzoek heroriëntatie voorliggend veld en de voorstellen voor invulling van de taakstelling vanaf 2024 ter kennisname en bespreking aan de maatschappelijke partners te verstrekken.

SAMENVATTING

Vorig jaar heeft op 31 oktober een besluitvormende raadsvergadering plaatsgevonden over eventuele bezuinigingen in het “voorliggend veld”. Dit zijn algemene voorzieningen waar inwoners in Olst-Wijhe zonder indicatie gebruik van kunnen maken voor (ondersteunings)vragen en ontmoeting. Welzijn, maatschappelijk werk en mantelzorgondersteuning zijn voorbeelden van deze voorzieningen. De gemeenteraad heeft vorig jaar geconcludeerd dat er meer vergelijkingsmateriaal en dus tijd nodig is om vast te stellen of er nog efficiency mogelijkheden zijn. De hieruit behaalde voordelen worden ingezet op het versterken van de preventie-activiteiten binnen het sociaal domein. Afgesproken is om nader onderzoek te doen. Dit onderzoek is nu afgerond. Daarnaast is een voorstel over invulling van mogelijke bezuinigingen vanaf 2024 ontwikkeld. Het college stelt de onderzoeksnotitie en het voorstel voor de taakstelling vanaf 2024 voorlopig vast en vraagt hierover nu advies aan de Adviesraad Samenleving. Ook worden de stukken binnenkort besproken met de betreffende organisaties. Daarna zullen college en raad in de periode april/mei een definitief besluit nemen.

INLEIDING

Op 31 oktober 2022 heeft een besluitvormende raadsvergadering plaatsgevonden over het voorstel tot het vaststellen van deze Eindrapportage bestuursopdracht heroriëntatie voorliggend veld. In deze raadsvergadering is een namens de fracties van het CDA, Gemeentebelangen en de VVD ingediend amendement aangenomen. In dit amendement, genaamd "In 2023 geen bezuinigingen in Voorliggend Veld" wordt aangegeven dat er meer vergelijkingsmateriaal en dus tijd nodig is om vast te stellen of er nog efficiency mogelijkheden zijn. Onder besluit 2c. van het amendement wordt de wethouder opdracht gegeven nader onderzoek te doen en de organisaties heldere kaders mee te geven met betrekking tot een meer integrale samenwerking en daarmee te behalen kostenbesparing. De resultaten van het nadere onderzoek zijn nu gereed.

Daarnaast is zoals afgesproken een voorstel over invulling van de taakstelling vanaf 2024 ontwikkeld.

BEOOGD RESULTAAT

Vaststelling van de resultaten van het gehouden nader onderzoek, vastgelegd in de notitie "Vervolgonderzoek heroriëntatie voorliggend veld".

Besluitvorming over de taakstelling voorliggend veld vanaf 2024.

KADER

Eindrapportage Heroverweging

Kadernota 2022-2025

Bestuursopdracht heroriëntatie voorliggend veld

Raadsbesluit 31-10-2022

ARGUMENTEN

Resultaten nader onderzoek voorliggend veld

De doelstelling van het uitgebrachte rapport is uitvoering geven aan het hierboven genoemde beslispunt 2.c uit het amendement door het uitvoeren van een nader onderzoek. Dit is gedaan door een analyse van de kosten van het sociaal domein als geheel en uitgesplitst naar de verschillende taakvelden erin. Onder meer is gekeken naar kosten van het taakveld dat met name het voorliggend veld omvat en ook zijn de taakvelden van de geïndiceerde zorg geanalyseerd. De gemeente Olst-Wijhe is met een tiental (in het rapport gemotiveerd geselecteerde) andere gemeenten vergeleken in dit onderzoek.

Er zijn drie onderzoeksvragen opgesteld:

1. Hoe scoort Olst-Wijhe in kosten sociaal domein vergeleken met andere gemeenten?
2. Hoe scoort Olst-Wijhe in kosten voorliggend veld en geïndiceerde zorg vergeleken met andere gemeenten?
3. Levert integrale samenwerking in het voorliggend veld efficiency, en daarmee kostenbesparing op?

Procentueel gezien scoort Olst-Wijhe iets lager dan het gemiddelde van de geselecteerde tien referentie gemeenten op totale kosten sociaal domein ten opzichte van totale kosten van de gemeente. Als we daarbij kijken naar *kosten in euro's per inwoner* op het totaal sociaal domein scoort Olst-Wijhe significant lager in kosten dan het gemiddelde.

In kosten in euro's per inwoner scoort Olst-Wijhe in het algemeen ook per taakveld beneden het gemiddelde over de tien referentiegemeenten. Olst-Wijhe heeft gemiddeld wel hogere kosten in euro's per inwoner op taakveld 6.1 het voorliggend veld dan het gemiddelde.

Op taakveld 6.2, de toegang naar geïndiceerde zorg, scoort onze gemeente juist veel lagere kosten in euro's per inwoner dan gemiddeld. Als we de taakvelden 6.1 en 6.2 optellen (deze vormen samen de niet geïndiceerde zorg) scoort Olst-Wijhe met 110 euro per inwoner lager dan het gemiddelde (van ruim 128 euro per inwoner).

Als we kijken naar de taakvelden die de geïndiceerde zorg omvatten zoals WMO en Jeugd, dan scoort Olst-Wijhe lager in kosten in euro's per inwoner. Ook op het taakveld dat Werk en inkomen toont Olst-Wijhe minder kosten in euro's per inwoner.

Als we tenslotte kijken naar de efficiencyvraag (onderzoeksvraag 3) in het voorliggend veld dan laat dit onderzoek zien dat een gemeente die al haar taken van het voorliggend veld door één organisatie laat

uitvoeren niet persé voor lagere kosten in het voorliggend veld komt te staan. Een relatie ertussen toont dit onderzoek niet aan.

Voorstel invulling taakstelling vanaf 2024

Bij het uitvoeren van de bestuursopdracht heroriëntatie voorliggend veld is geconstateerd dat bezuinigen op investeringen in het voorliggend veld niet alleen vaak een maatschappelijke impact heeft, maar ook het risico op meer duurdere geïndiceerde zorg tot gevolg heeft. In het bestuursakkoord “Focus en verbinding” is de ambitie uitgesproken om door de inzet van preventie en door het versterken van de sociale basis het budget van het sociaal domein beter beheersbaar te maken.

Bij de ambities zoals verwoord in het bestuursakkoord, een nieuwe sociale toekomstvisie waarin preventie een belangrijke plek krijgt, past op voorhand geen bezuiniging op het voorliggend veld. De uitvoering van de bestuursopdracht richt zich in eerste instantie op een effectievere en efficiënte inzet van middelen. De hieruit behaalde voordelen zullen revoluerend worden ingezet op het versterken van de preventie-activiteiten binnen het sociaal domein.

In onderstaand overzicht staan alle maatregelen uit de heroriëntatie aangegeven welke onderdeel uitmaken van de bestuursopdracht voorliggend veld. In de laatste kolom staat aangegeven voor welke maatregelen een taakstelling per 2024 met een effectievere en efficiënte inzet van middelen (en daardoor de relatief minste maatschappelijke impact) de taakstelling zou zijn door te voeren. De hieruit behaalde voordelen worden ingezet op het versterken van de preventie-activiteiten binnen het sociaal domein.

Maatregel her-overweging	Organisatie	Structurele taakstelling (15%)	Voorstel per 1-1-2024
32	Ut Huus	€ 48.000,-	48.000,- 1)
32	De Kern AMW	€ 38.000,-	
32	WijZ Jongerenwerk	€ 14.000,-	
40	Evenmens mantelzorgondersteuning	€ 10.500,-	
41	Mantelzorgcomplimenten	€ 13.000,-	13.000,-
32	MEE clientondersteuning	€ 5.500,-	
32	Vriendendiensten GGZ	€ 4.000,-	4.000,-
39	Taalpunt	€ 3.000,-	
42	Leefbaarheidsbudget	€ 2.500,-	2.500,-
31	Epos	€ 2.900,-	
29	School logopediste (v.a. 2025)	€ 6.600,-	6.600,- (v.a. 2025)
27	VVE	€ 6.000,-	6.000,- 2)
28	Combinatiefunctionaris onderwijs	€ 6.000,-	
TOTAAL 3)		160.000,-	80.100,-

1) excl. voorstel structurele investering in activiteiten “voormalig Dag!enDoen!”

2) is al gerealiseerd vanaf 2022

3) = incl. 4.000,- deelname aan Salland United

Toelichting:

Maatregel 32 Ut Huus: Taakstelling van 48.000,- was al opgenomen in het financiële totaalplaatje ut Huus (raadsbesluit juni 2022), ut Huus heeft dit in haar begroting opgenomen op basis van te realiseren efficiencywinst. Belangrijk is om de activiteiten van voormalig Dag!enDoen! wel structureel voort te gaan zetten. Zowel inhoudelijk (sterk voorveld) als ter voorkoming van duurder meerwerk. Hieronder (na maatregel 28) wordt dit voorstel nader toegelicht.

Maatregel 41 Mantelzorgcomplimenten: Dit voorstel gaat uit van halvering van het Blijk van Waardering (VVV-bon wordt dan 50 euro). Hoewel dit besluit vraagt om zorgvuldige communicatie richting de mantelzorgers leidt deze halvering van het budget naar verwachting niet tot minder effectiviteit van deze

wijze van ondersteuning. De maatregel omvat alleen het onderdeel *waardering*. De huidige subsidiering van de mantelzorgondersteuning valt hier niet onder. De gemeentelijke investering in deze inzet blijft in dit voorstel ongewijzigd.

Maatregel 32 Vriendendiensten: Dekking voor de taakstelling t/m 2025 (vermindering groepsactiviteiten) is meegenomen in de financiering van de pilot zelfregie en herstelcentrum ("inloop GGZ"), uit de geormerkte preventiegelden vanuit Beschermd wonen / Maatschappelijke opvang. Het opzetten van een zelfregie centrum inloop-functie past binnen onze lokale preventietaken ggz. Op basis van een evaluatie na deze pilot periode zal opnieuw worden bezien wat dan nodig is.

Maatregel 42 Leefbaarheidsbudget: Het streven is om de nadelige effecten van de korting op te vangen door actief ook naar andere subsidiemogelijkheden door te (blijven) verwijzen, zoals beschikbaar gesteld vanuit de provincie Overijssel en De Kracht van Salland.

Maatregel 29 schoollogopediste: De onderwijspartners hebben aangegeven dat het een optie is om vanaf 2025 selectiever dan standaard elk kind te screenen, mits je intern de expertise hebt om goed te kunnen screenen voor doorverwijzen. Het voorstel is om uit de (incidentele) NPO-middelen de komende jaren in te zetten op versterken van de kennis bij IB-ers (intern begeleiders) en kleuterleerkrachten, zodat zij taalproblemen bij jonge kinderen goed kunnen herkennen en monitoren. Daardoor (en door de signalerende rol vanuit de voorschoolse opvang) zal 100% screening in groep 2 op termijn niet meer noodzakelijk zijn.

Maatregel 27 VVE: (voor- en vroegschoolse educatie) Maatschappelijke gevolgen heeft de uitvoering van deze maatregel niet, mits en voor zolang er voldoende budgetruimte binnen de VVE-middelen beschikbaar blijft. Uitgangspunt bij een andere inzet van de financiële middelen blijft dat we aan de primaire kwaliteitseisen zullen blijven voldoen (opvang van alle peuters met een taalachterstand). Uit het VVE/Onderwijs Achterstanden Beleid Budget kan een deel van de opvang van Sociaal Medische Indicatie (SMI) kinderen bekostigd worden, voor zover zij ook een taalachterstand hebben. Deze opvang werd tot nu toe betaald uit het budget voor SMI. Een andere inzet leidt daarmee tot besparing elders. Deze maatregel is inmiddels al ingevoerd.

Maatregel 28 Combinatiefunctionaris onderwijs: Voorgesteld wordt om een besluit over de inzet van gemeentelijke middelen bij de uitvoering van de brede regeling combinatiefunctionarissen pas te nemen wanneer het integraal plan GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) is vastgesteld (eind oktober 2023) en vooralsnog de korting nog niet in te boeken. De consequenties daarvan in het licht van de nieuwe regeling zijn op dit moment nog onvoldoende bekend.

Voorstel voortzetting voormalig Dag!enDoen!-project van Ut Huus vanaf 2024

Voorgesteld wordt om deze activiteiten vanaf 2024 structureel te subsidiëren voor een bedrag van maximaal 30.000,- per jaar. De taken die Ut Huus uitvoert vanuit de voormalig Dag!enDoen!-subsidie dragen bij aan het voorkomen van eenzaamheid en zorgen voor een groter sociaal netwerk van de deelnemers. Het aantal deelnemers is de afgelopen jaren verdubbeld van 35 naar 72. Er is tevens een groei zichtbaar op de eenvoudig te gebruiken centrale activiteitenagenda, deze online agenda wordt drie keer meer bezocht dan een jaar geleden.

Ut Huus begeleidt inwoners niet enkel naar activiteiten maar er worden ook zelf activiteiten georganiseerd. Daarnaast worden inwoners attent gemaakt op de activiteiten, gemotiveerd, ondersteund bij het deelnemen en indien gewenst kunnen zij gebruik maken van een vervoersdienst om de activiteiten te bereiken. Ook worden zij gestimuleerd om zelf activiteiten op te zetten en samen te ondernemen waardoor onderlinge contacten worden opgebouwd. Het doel is het terugdringen of voorkomen van eenzaamheid en het beperken van maatwerkvoorzieningen vanuit de Wmo.

Een berekening laat zien dat wanneer er meer dan 15 personen wekelijks gebruik maken van een activiteit bij, of door ondersteuning vanuit, Ut Huus in plaats van een dagdeel dagbesteding deze voorziening goedkoper is dan begeleiding vanuit een indicatie maatwerk Wmo.

Ondersteuning in groepsverband "basis" kost €11,46 per uur + vervoer €16,73 per etmaal.

Eén inwoner die één ochtend naar een activiteit gaat kost met Wmo Maatwerk:
Per keer: 3 uur x €11,46 = 34,38+ 16,73 = € 51,11
Per jaar uitgaande van 40 weken: €2044 euro per persoon
15 inwoners x €2044 euro = 30.660

DRAAGVLAK

Voor de heroverwegingsvoorstellen is in 2021 een uitgebreid participatietraject gevolgd, verwoord in het Participatieverslag 'Bezuinigen voor de toekomst'. De bestuursopdracht voorliggend veld is uitgevoerd via een projectmatige aanpak met een projectgroep bestaande uit interne en externe deelnemers. De organisaties uit Huus, Evenmens, De Kern, Wijz en Vriendendiensten zaten in de projectgroep. Naast de (externe) leden van de projectgroep hebben ook enkele andere organisaties te maken met de taakstelling uit de bestuursopdracht, te weten MEE IJsseloevers, het Taalpunt en partijen uit ons lokale onderwijs- en jeugdbeleid (waaronder Epos).

Na de besluitvormende raadsbijeenkomst op 31 oktober zijn nog twee bijeenkomsten georganiseerd voor onze partners, waarin de besluitvorming vanuit de raad is teruggekoppeld en de opzet van het nader onderzoek is besproken. Het voorstel invulling taakstelling vanaf 2024 wordt met de partners besproken na voorlopige vaststelling in het college.

Met de Adviesraad Samenleving vond afzonderlijk overleg plaats en tevens was een delegatie vanuit de Adviesraad uitgenodigd en ook aanwezig bij de bijeenkomst met de maatschappelijke partners op 30 januari 2023.

DUURZAAMHEID

n.v.t.

RISICO'S (financieel/juridisch)

n.v.t.

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

In het uitvoeringsprogramma van het bestuursakkoord is de financiële impact van het terugdraaien van de bezuinigingen in het voorliggend veld meegenomen. Het gaat dan voor 2024 om een bedrag van € 153.400 en vanaf 2025 om een bedrag van € 160.000 omdat dan de korting op het budget voor de schoollogopediste mee gaat tellen.

Wanneer u instemt met het doorvoeren van de kortingen zoals genoemd in laatste kolom van bovenstaande tabel levert dit een bezuiniging op in 2024 van €73.500 en vanaf 2025 van €80.100. Dat bedrag kan, volgens de lijn van het uitvoeringsprogramma van het bestuursakkoord, opnieuw geïnvesteerd worden in preventie-activiteiten binnen het sociale domein.

Eerder hebben we geadviseerd om een bedrag van € 30.000 daarvan te investeren in de activiteiten ter voorkoming van eenzaamheid (voormalig Dag!enDoen!). Dat betekent dat er structureel een bedrag van € 50.100 resteert om te investeren in andere preventie-activiteiten binnen het sociale domein. De uiteindelijke vertaling zal plaatsvinden in de nieuwe sociale toekomstvisie.

AANPAK/UITVOERING

- Als het college op 14 maart 2023 besluit de notitie Vervolgonderzoek heroriëntatie voorliggend veld en de voorlopige invulling van de taakstelling vanaf 2024 vrij te geven voor advisering door de Adviesraad vindt van 16 maart tot 13 april deze adviesperiode plaats.
- In deze periode zal ook een overleg worden georganiseerd met de maatschappelijke partners uit de bestuursopdracht voorliggend veld, ter bespreking van de notitie Vervolgonderzoek heroriëntatie voorliggend veld en de voorstellen voor invulling van de taakstelling vanaf 2024.

- Op 25 april kan vervolgens besluitvorming in het college plaatsvinden en op 22 mei behandeling in de raad.